Kostivere õpperaja eskiisprojektile laekunud tagasiside

Nr	Lähteülesande punkt	Ettepanek	Märkused/ selgitused	Ettepaneku tegija	Arvestame/ pole võimalik arvestada/ arvestame osaliselt	Vastus
1	1 Täiendav juurdepääs suurele langatusalale Kostivere asula poolt	Juurdepääs on täiesti olemas, täiendavat juurdepääsu pole vaja. Ainult viisakalt tähistada, ja vajadusel rada sisse niita.	Kostivere asula Urke tänav jõuab välja maastikukaitseala piirini, aadressidega (maa-ameti katastrikaardi andmetel) Urke tn 12 ja Urke tn 14 ehitiste eest läbi, ja jätkub põlluvaheteega. Esimese puu juures, enne Urke maavaldust, paremale, sisseniidetud rajale keerates, jõuab otse Kiviseeneni, mis on suure langatusala peamine vaatamisväärsus.	Siiri Rebane	pole võimalik arvestada	Urke teelt algav ligipääs on planeeritud vastavalt kehtivale kaitsekorralduskavale, (Kostivere maastikukaitseala kaitsekorralduskava, lk 20, joonis 5) mis käsitleb olemasoleva juurdepääsu parendamist ning on projektis eesmärgiga pakkuda lühemat alternatiivi suure langatusala juurde jõudmiseks.
2	1 Infotahvlid ja pingid	Kostiveres võiks infotahvel olla bussipeatuses. Või poe juures. Ja pingid näiteks ka Kostivere-Jõelähtme tee bussipeatustes. Vastav info võiks olla ka selles kohas, kus Jõelähtme jõgi peamiselt maa alla kaob, Urke tänava ääres väikese parkla juures, aadressi Urke tn 1 vastas.	Populaarsust kogub kombineeritud matkamine: linnast maakonnaliini bussiga, näiteks Kostiverre, matkata üle karstiala Jõelähtmesse, sealt bussiga linna tagasi. Või vastupidi.	Siiri Rebane	pole võimalik arvestada	Edastame ettepaneku kohalikule omavalitsusele, välja pakutud asukohad ei paikne RMK maal.
3	3 Õpperada	Rada kulgeb Jõelähtmest Rebala kaitseala muuseumi juurest Kostiverre. Või vastupidi, Kostiverest Jõelähtmesse.	Või täisring: Jõelähtmest, Rebala muuseumi juurest piki matkarada Kostiverre ja tagasi piki Kostivere-Jõelähtme teed. Reaalsuses läbitakse rada tihti niimoodi.	Siiri Rebane	võimalusel arvestatakse	Projekteerimise käigus analüüsitakse koos kaitseala valitsejaga võimalusi aastaringselt läbitav rada Rebala muuseumist kuni Kostivereni luua.
4	3 Juurdepääs õpperajale Jõelähtme küla poolt (Olerexi bensiinijaama ja Tallinna suuna bussipeatuse poolt)	Hooajaline, madalvee ajal (umbes mai algusest oktoobrini) läbitav rajapikendus, kui jõesäng Kostivere ja Jõelähtme vahel on kuiv, Tallinn-Narva maantee sildade alt läbi, eriti Tallinna suuna silla alt.	Tallinn-Narva maantee Narva suuna alune osa on kuiv ja hästi läbitav pärast suurvee aega. Et tekiks kuiva jalaga läbitav rada Tallinna-suunalise maanteepoole silla alla, oleks vaja natuke kohalikke kive sinna lisada või ümber tõsta. Praegu on silla alt võimalik kuiva jalaga läbi tulla põuasemal suvel, muidu on seal seinast seina veelomp (mida ekstreemsemad matkajad paljajalu läbivad). Ja natuke võsa niita, et rada jõuaks Olerexi juurest algava kergliiklustee otsani. See kõik asub Tallinn-Narva maantee teemaal.	Siiri Rebane	pole võimalik arvestada	Nimetatud ala ei ole RMK hallataval maal ja jääb käesoleva projekti ulatusest välja. Ettepanek edastatakse kohalikule omavalitsusele.

Kostivere õpperaja eskiisprojektile laekunud tagasiside

5	1 .. suunata külastajad mööda karjatatavast alast ..	Kui karjatarade omanik, kes karstialal oma loomi karjatab, keeldub võimaldamast külastajate juurdepääsu karstialale - näiteks suurvee ajal ümber väikese langatusala - on tegemist tema ja RMK vahelise lepingu rikkumisega, ja selle saab lõpetada?	Kui karstiala hooldamiseks õnnestub leida mõistlikum karjapidaja, siis võib tulevikus taastada ka vana juurdepääsu suurele langatusalale ja Kiviseene juurde, Jõelähtme-Kostivere tee poolt, ja vastavalt tähistada. Turistidele, kes ei taha läbida tervet matkarada.	Siiri Rebane	pole võimalik arvestada	Planeeritav õpperada tagab ligipääsu karstiala suurele ja väikesele langatusalale. Planeeritav ligipääs Kostivere asumi poolt Urke teelt tagab kiire pääsu suure langatusalani. Jõelähtme-Kostivere maantee ääres puudub turvaline parkimisvõimalus ning sellise ligipääsu rajamise võimalus.
6	Matkaraja asukoht	Palun arvestada, et matkarada oleks läbitav iga veetasemega. St teha 2 rada – üks osaliselt jõesängi põhjas ja teine kallastel.	Suvel pole probleemi, aga varakevadel suurveega matkates pidime väikesest langatusalast mööda saamiseks vahepeal karjaaedade vahelt läbi pugema.	Kadri Prants/Kadriga Koos OÜ	võimalusel arvestatakse	Projekteerimise käigus analüüsitakse koos kaitseala valitsejaga võimalusi luua aastaringselt läbitav rada Rebala muuseumist kuni Kostivereni.
7	Jõepõhja suvine taimestik	Palun säilitada suvel kuivas jõepõhjas kasvavad väärtuslikud putukate toidutaimed.	Eelmisel suvel oli jõepõhjast maha niidetud kõik murulaugud ja muud õitsevad taimed. Piisab, kui niita maha vaid rajalaiune osa langatusala lopsakatest nõgestest ja pikem hein ohtlikumatest kohtadest, et tagada läbitavus ja nähtavus.	Kadri Prants/Kadriga Koos OÜ	Arvestame osaliselt	Kostivere suure ja väikese langatuslehtri (urgete) ümbruse hooldust teostatakse niitmise teel kaks korda suve (vegetatsiooniperioodi) jooksul. Niitmise eesmärgiks on, et elupaik karstijärved ja -järvikud ei võsastuks ning külastajatele säiliks vaadeldavus. Sagedasem niitmine aitab piirata rohttaimede kasvu ja vältida kulukihi teket soodustades seeläbi kaitsealuste taimeliikide levikut. Ühtlasi on tegu populaarse külastusobjektiga, sh koolieksкursioonidel, mistõttu on oluline tagada raja hooldus. Tegevus on ette nähtud ka Kostivere kaitsekorralduskavaga. Jõesängi põhja ei niideta.
8	Elementide visuaalse ilme kujundamine	Palun vältida liigselt tehislikke maastikke.	Karstiala väärtuseks on just looduslik unikaalsus, millega kaasnevad siiski ka jõesetetel kasvavad lopsakad rohttaimed, kõike ei ole vaja maha niita.	Kadri Prants/Kadriga Koos OÜ	Arvestame	Kujunduslahendus väikevormide osas peab vastavalt projekteerimise lähteülesandele, lähtuma Kostivere karstiala omanäolisusest ning sobituma objekti keskkonda. Kostivere suure ja väikese langatuslehtri (urgete) ümbruse hooldust teostatakse niitmise teel kaks korda suve (vegetatsiooniperioodi) jooksul. Niitmise eesmärgiks on, et elupaik karstijärved ja -järvikud ei võsastuks ning külastajatele säiliks vaadeldavus. Sagedasem niitmine aitab piirata rohttaimede kasvu ja vältida kulukihi teket soodustades seeläbi kaitsealuste taimeliikide levikut. Ühtlasi on tegu populaarse külastusobjektiga, sh koolieksкursioonidel, mistõttu on oluline tagada raja hooldus. Tegevus on ette nähtud ka Kostivere kaitsekorralduskavaga. Jõesängi põhja ei niideta.
9	Karjaaiad ja nende läbitavus	Palun tagada karjaaedade normaalne läbimine matkajatega.	Kõikjal maailmas, sh ka Eestis, näiteks Muhus, suudetakse edukalt rakendada karjaaedade läbitavust jalakäijatele.	Kadri Prants/Kadriga Koos OÜ	pole võimalik arvestada	Kaitseväärtuste eksponeerimiseks puudub otsene vajadus karjaaia läbimiseks, kuna planeeritud raja trajektoorid paiknevad väljaspool karjaaeda.
10	Raja jätkumine Peterburi maantee silla all.	Palun tekitada maanteesildade alla muuseumi poolsesse serva kõrgem kallasrada, et saaks matkajatega ka ohutult Jõelähtme poole jõe väljumiskoha juurde matkata.	Lisaks matkajatele on rada ilmselt kasulik ka loomadele, näiteks saarmale. Praegu on Jõelähtme poolse silla all arusaamatu bassein, milles püsib vesi poole suveni.	Kadri Prants/Kadriga Koos OÜ	pole võimalik arvestada	Nimetatud ala ei ole RMK hallataval maal ja jääb käesoleva projekti ulatusest välja. Ettepanek edastatakse kohalikule omavalitsusele.
11	1.1 rada	Pikk ja lühike rajaosa peaksid olema omavahel ühendatud nii, et on võimalik rajale minna nt Rebala muuseumi juurest ning lõpetada Kostivere poolses parklas.	See võimaldab turismibussidega rajakülastajatel läbida soovi korral kogu rada nii, et buss laseb nad rajale ühes otsas ning seejärel võtab peale raja teises otsas.	Jõelähtme vallavalitsus	Võimalusel arvestatakse	Projekteerimise käigus analüüsitakse koos kaitseala valitsejaga võimalusi aastaringselt läbitav rada Rebala muuseumist kuni Kostivereni luua.

12	1.1 rada	Võimalusel kavandada üks rajaosadest selliselt, et seda saaks läbida ratastooliga liikuja.	Näiteks laiema laudtee kavandamine lühemal lõigul.	Jõelähtme vallavalitsus	Võimalusel arvestatakse	Projekteerimise käigus analüüsitakse koos kaitseala valitsejaga võimalusi ligipääsetava rajaosa loomiseks.
13	1.2.3 juurdepääs	Läbi Kostvere juurdepääs peaks olema Jõelähtme teelt. Jõelähtme tee 5 ja Seene tn kaudu, sest Urke tänav on bussidega liikumiseks liiga kitsas. Urke tänaval asub ka Kostivere noortekeskus, mis tähendab, et sel kitsal tänaval liigub jalgsi või kergliiklusvahenditega palju lapsi. Bussitranspordi sinna suunamine ei ole ohutu.	Välistatud ei ole ka ühe busside peatuskohana kavandada Jõelähtme vallale kuuluv Aia parkla (24501:001:0244). Sealt on võimalik külastajatel siis jalutada läbi aleviku või kasutada Aia parklas asuvaid rattalaenutuspunkti rattaid. Vt lisaks ettepanekut parklate kohta (jrk 6).	Jõelähtme vallavalitsus	Arvestame	Ettepanekuga arvestatakse projekteerimisel.
14	1.2.3 juurdepääs	Kavandada Kostivere poolse juurdepääsutee parendamine.		Jõelähtme vallavalitsus	Arvestame osaliselt	Planeeritav projekt käsitleb õpperaja projekteerimist ning juurdepääsude trajektooride planeerimist. Tee seisukorra parandamine vajab eraldi käsitlemist.
15	1.3 prügi	Planeerida raja otstesse (vähemalt Rebala muuseumi poole) prügikastid/konteinerid minimaalselt segaolmejäätmetele ja pakendile, et soodustada jäätmete tekkekohas sorteerimist.	Prügikastide /konteinerite planeerimisel mõelda, kuidas ja milliseid täpsemalt kasutada, et hiljem vältida lindude poolt prügi laiali kandmist.	Jõelähtme vallavalitsus	Arvestame osaliselt	Jäätmete kogumise koht on planeeritud Rebala muuseumi parklasse, täpne lahendus eeldab koostööd kohaliku omavalitsusega.
16	1.3 parklad	Et edendada keskkonnahoidu, rohelist elukeskkonda ja liigset autostumist, planeerida mõlema puhkeala juurde rattaparklad.		Jõelähtme vallavalitsus	Arvestame	Rataste parkimise võimalus planeeritakse mõlemasse parklasse.
17	1.3 parklad	Kostivere aleviku poolses otsas peab parkla olema piisavate parameetritega, et bussid mahuksid ringi keerama.		Jõelähtme vallavalitsus	Arvestame	Ettepanekuga arvestatakse projekteerimisel.
18	1.4 raja ohutus	Kui sihitult suunata inimesed liikuma jõesängi põhja, siis teostada eelnevalt mõõtmised/uuringud millega kontrollitakse paeplaadi püsivust/ohutust.	Rebala Muuseumi poolses otsas kumiseb paeplaat jalge all kõndides. Vallale teadaolevalt ei ole uuritud, mis seisus jõepõhjaks olev paeplaat on, st kui paks see on või kui õhukeseks see on ajaga murenenud/kulud. Seega puudub hetkel kindel teadmine, et kas jõepõhjas liikumine on ohutu.	Jõelähtme vallavalitsus	Arvestame	Lähteülesandes on täpsustatud sõnastust geoloogiliste uuringute osas.
19	3.2 puhkekohad	Kavandada rajale paigutatavate infotahvlite infotahvlite juurde pingid.		Jõelähtme vallavalitsus	Arvestame osaliselt	Rajale on planeeritud pinke, kuid nende täpne paiknemine kavandatakse vastavalt maastikuoludele ja kaitsekorrale projekteerimise käigus.
20	3.2 puhkekohad	Kavandada Rebala muuseumi juurde raja algusesse puhkekohad (katusega) lauad-pingid.	Ettepanek – kui RMK panustab piknikulaudadega, siis Jõelähtme Vallavalitsus võib panustada omalt poolt piknikulaudade ilmastikukindla kattega, millel on Jõelähtme valla vaatamisväärsused (vt viimane lk).	Jõelähtme vallavalitsus	pole võimalik arvestada	Puhkekohad (pingid) on planeeritud paigaldada vaid karstialale huvipunktidesse. Raja eesmärk on Kostivere MKA kaitseväärtuste ning ajaloo tutvustamine, külastajate suunamine, vähendamaks nende mõju keskkonnale ja pakkuda mitmekülgset teavet geoloogiast, keskkonnakaitsest ning pärandkultuurist. Piknikulaudade paigaldamisega parkimisalale võib kaasneda raja põhieesmärgiga kokku mitte sobiv kasutus.

21	3.2 puhkekohad	Rebala muuseumi juurde kavandada käimla sellise välisilmega, mis sinna sobitub.	Plastikust käimlaid (sinised/valged/rohelised vms, mida suurüritustel kasutatakse) ei ole sobivad ja selliseid kavandada ei tohi.	Jõelähtme vallavalitsus	Arvestame	Ettepanekuga arvestatakse projekteerimisel.
22	3.2 infotahvlid	Planeeritavatel infotahvlitel kasutada Jõelähtme vallale omast sümboolikat ja visuaalset indentiteeti.	Lisaks Jõelähtme vapile on vallal Patendiametis registreeritud valla ametliku kaubamärgina logo ja tunnuslause „Aja lugu elab siin“.	Jõelähtme vallavalitsus	Arvestame osaliselt	RMK poolt paigaldatavad ja koostatavad infotahvlid koostatakse vastavalt Keskkonnaametiga kooskõlastatud riiklike kaitsealade infotahvlite visuaalsele ilmele ning RMK külastustaristu infomaterjalide kujundamise juhisele. Jõelähtme valla logo ja vapi kuvamine infotahvlitel on võimalik.
23	3.2 infotahvlid	Infotahvlitel kajastada nii Kostivere karstiala geoloogiat, hüdroloogiat kui ka taimestikku, loomastikku, linnustikku ning Rebala muinsuskaiseala. Samuti Kostivere urkede sündimise lugu.[1]	Info suure mahu korral kasutada täiendavalt ka QR koode. [1] Selle loo on rääkinud 1937 aastal Jakob Bachfeldt Aara talust, Vandjala külast. Arhiivi viidetel on viide vigane. Täpsemat informatsiooni saab selle kohta MTÜ Rebala Kultuuriruum loodusgiidilt (Tiia Välk)	Jõelähtme vallavalitsus	Arvestame	Infotahvlite sisu koostamisel kaasatakse Jõelähtme vald.
24	3.2 infotahvlid	Infotahvlitel kajastada lisaks Kostivere karstialale ja Rebala muinsuskaitsealale ka vahetus läheduses asuvaid vaatamisväärsuseid: Rebala keskus-muuseum ja kivikirstkalmed, Jõelähtme Püha Neitsi Maarja kirik, Kostivere Kultuurimõis ja Saha kabel, Jägala juga, Jägala Linnamägi koos HEJga.	Info suure mahu korral kasutada täiendavalt ka QR koode.	Jõelähtme vallavalitsus	Arvestame	Infotahvlite sisu koostamisel kaasatakse Jõelähtme vald.
25	3.2 infotahvlid	Infotahvlile jätta ruumi QR koodi jaoks, mida vallavalitsus saab kasutada kohalike vaatamisväärsuste juurde suunamiseks.	2024. aasta jooksul planeeritakse kasutusele võtta uus valla koduleht, seejärel saab vallavalitsus lisada uuendatud infoga QR koodi infotahvlitele.	Jõelähtme vallavalitsus	Arvestame	Infotahvlite sisu koostamisel kaasatakse Jõelähtme vald.
26	3.2 infotahvlid	Suured infotahvlid peaksid paiknema mõlemas raja alguspunktis.		Jõelähtme vallavalitsus	Arvestame	Radade alguspunktidesse on planeeritud suured Kostivere maastikukaitseala infotahvlid.